

S. Sayısı : 202

1941

**DEVLET LİMANLARI İŞLETME
U. M. BÜTÇESİ**

Devlet limanları işletme umum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçe kanunu lâyihası ve Bütçe encümeni mazbatası(1/544)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar Da. Müdürlüğü

Sayı 6/769

28 - II - 1941

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

İcra Vekilleri Heyetince 28 - II - 1941 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan Devlet limanları işletme umum müdürlüğünün 1941 malî yılı Bütçe kanunu lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Dr. R. Saydam

1941 malî yılı bütçesi esbabı mucibesi

İdaremizin üçüncü faaliyet senesini teşkil edecek olan 1941 malî yılı bütçemizi hazırlarken 1940 senesi yedi aylık varidatı olarak elde edilen mebalîğ ile geçen seneki muhammenat gözönünde tutulmuş ve bunlara kıyasen :

Varidat bütçemizin 1 nei faslını teşkil eden ticarî eşya tahmil ve tahliye ve aktarma hasılatında bir tahavvül vukuu gayri melhuz görüldüğünden geçen seneki muhammenat aynen kabul edilmiştir.

Kömür tahmil ve tahliye ve aktarma hasılatına ait 2 nei fasıl varidatında geçen senelere göre mühim inkişaf lar kaydedilmiş olduğundan bu fasıl varidatı % 50 nisbetinde fazlasile tahmin ve (350 000) liraya iblâğ edilmiştir.

Eenebî memleketlerden vaki ithalâtın ahvali harbiye dolayısıyla azalmasına binaen bu fasıl varidatında görülen noksanlık nazarı dikkate alınarak geçen senenin (800 000) liralık muhammenatına karşı 1941 senesi için (525 000) lira tahmin edilmiş ve aynı sebeple antrepo, ardiye, hamaliye, palamar, yoleu salonları hamaliye ve sair hasılatına ait 4 nei fasıl varidatı dahi (100 000) lira noksanile (700 000) lira olarak tesbit edilmiştir.

5 nei fasıl teşkil eden su hasılatı dahilî su satışının inkişafı yüzünden geçen seneki (70 000) lira muhammenat (100 000) liraya çıkarılmıştır.

Fenerler hasılatı geçen seneye nazaran (50 000)lira fazlasile (850 000) lira tahmin edilmiş ve tahlisiye varidatı senei haliye noksanı gözönüne alınarak (170 000) liradan (100 000) liraya indirilmiştir.

İskeleler hasılatı dahilî münakalât dolayısıyla geçen seneki muhammenattan % 40 fazlasile idrak edilmesine binaen bu fasıla (50 000) lira fazlasile (170 000) lira varidat tahmin edilmiş ve tuz tahmil tahliye varidatı dahi 1940 senesi varidatı mütehakkıkasına kıyasen (20 000) lira fazlasile (65 000) liraya iblâğ edilmiştir.

Müteferrik varidatın senei haliye tahakkukatı muhammenatına göre % 15 noksanile elde edildiği nazarı dikkate alınarak bu nisbet dahilinde (15 000) lira noksanile (88 000) lira olarak tahmin edilmiş ve bu suretle 1941 senesi muhammen varidatımızın (4 692 000) liraya baliğ olacağı tesbit olunmuştur.

Masraf bütçesine gelince:

Fasıl 1 - Üret ve yevmiyeler:

Memurin ücretlerini ihtiva eden bu fasıl maddelerine filî vaziyete göre değil, teşkilât kadrolarının senelik baliğine nazaran tahsisat vazedilmiştir ki (1 729 972) liradan ibaret bulunan tahsisat geçen sene bütçemizdeki rakamın aynıdır.

Fasıl 2 - Ecnabi mütehasıs ücret ve masrafları :

1 mart 1940 tarih ve 13058 numaralı Heyeti Vekile kararına istinaden Münakalât vekâletince mu-saddak mukavelename ile istihdam edilmekte olan bir ecnabi mütehasısın senelik ücretinin baliğidir.

Fasıl 3 - Harcırahlar :

Bu faslın 1, 3 ve 4 ncü maddelerinden geçen seneye nazaran (4 000) liralık tenzilât yapılmasına mukabil 2 nei muvakkat memuriyet harcırahına (7 000) liralık bir ilâve yapılmıştır. Trabzon, İzmir ve İskenderun şubelerinden başka olarak bütün Türkiye sahillerinde mevcut iskeleler ve fenerlerin daimî tetkik ve murakabeleri lüzumlu tamiratın ve bakımlarının temini maksadile mütehasıs memur, mühendis ve makinistlerimizin uzak mahallere izamları dolayisile sarfına mecbur kalınan harcırah tahsi-satında ileride münakaleler yapılmasına mahal kalmamak üzere bu maddeye fazla tahsisat konulması zarureti hâsıl olmuştur.

Fasıl 4 - Muhtelif ücret ve yardımlar :

Madde 1) Geçen sene (6 000) lira olan tekaüt, dul ve yetim maaşlarına ilâve edilen (3 000) lira bu sene tekaüde sevkedilecek olan tahlisiye memurlarının tekaüt aylıkları karşılığıdır.

Madde 2) Bu madde tahsisatı geçen senenin aynı olarak konulmuştur.

.) Kadro harici kalacaklara verilecek tazminat tahsisatı kadro harici muamelesi yapılmaya-cğından tamamen tayyedilmiştir.

Madde 3) Geçen sene (10 000) lira olarak mevcut sıhhi yardım tahsisatı (20 000) liraya iblâğ edilmiştir. Bu sene tesis edilmekte olan revir masraflarını karşılamak için bu maddeye 10 bin lira ilâve edilmiştir.

Madde 4) Merkez ve taşra şubelerinde hademe, kapıcı ve postacı gibi yeknasak elbise giy-mesi icap eden müstahdemler için yaptırılacak elbise, kasket ve ayakkabı bedeli olarak (2 000) lira tahsisat konmuştur.

Madde 5) İdarenin muhtelif iş sahalarında çalıştırılmakta olan işçi ve ameleye iş kazaları ve hizmetten ihraç gibi hallerde iş kanunu hükümleri dahilinde verilecek yevmiye ve tazminat kar-şılığı olarak (2 000) lira tahsisat konmuştur.

Madde 6) Amele kaza teavün sandığına bu sene de geçen sene olduğu gibi (2 000) lira tahsisat vazedilmiştir.

Madde 7) Liman ve rıhtım şirketerinin Devlete intikali tarihi olan 1 kânunusani 1935 tari-hinden evvel muhtelif iş sahalarında ve bilhassa liman kömür ve ticarî eşya tahmil ve tahliye işle-rinde çalışmak üzere alınmış olan işçiler meyânında bu ağır işlerin tabii tesirleri neticesi olarak vücutları yıpranmış ve sinleri ilerlemiş olanların işe sevklerinde devam edilmesi için normal şe-kilde ifasını ihlâl etmekte olduğu bitteerübe sabit olduğundan ve bu gibi tabii yıpranma haline varan işçilere alâkalarının kesilmesi halinde tazminat verilebilmesi için iş kanununda mevzu ah-kâm bulunmadığından bu vaziyete gelenleri senelerden beri çalıştıkları bir müessese kapısından aç ve sefil on parasız kovmak nısfet kaidesile mütenasip görülmediğinden elli altmış kişiden ibaret bulunan ve Heyeti sıhhiyemizin raporlarile vücularından istifade imkânı kalmadığı anla-şılan bu işçilerin 1941 malî yılı zarfında tasfiyesi düşünülmüş ve kendilerine velev ufak bir nis-bette yardım ve sermaye verilebilmesini teminen yeniden açılan bu maddeye (8 000) lira tahsisat konmuştur.

Bu faslın mütebaki maddeleri arasında esaslı bir tadilat yapılmamış iş vaziyetleri nazarı dik-kate alınarak bu maddeler tahsisatları ihtiyaca göre tevzin ve iskele aidatı işletme faslına nakle-dilmek suretile bu faslın yekûnu geçen seneye nazaran (8 500) liralık bir fazlalık arz etmiştir. Yalnız aynı mahiyeti haiz olduğu halde geçen sene iki fasla ayrılmış olan bu muhtelif ücret ve masraflar bir fasıl altında toplanmıştır.

Fasıl 5 - İdare masrafları :

Madde 1) 1940 malî yılında filî sarfiyat göz önünde tutularak posta, telgraf, telefon ücretleri karşılığı olarak geçen seneyen nazaran (2 000) lira fazlasile (15 000) lira tahsisat konulmuştur.

Diğer maddelerde bazı tasarruflar temin edilmek suretile ihtiyaca göre tahsisat vazedilmiştir. Yalnız

geçen sene bütçesinde 9 ncu faslın birinci maddesinemevzu tahsisat meyanında dahil bulunan idare binâlarına ait bakım, tamir, teedit, inşa masraflarile tenvir, teshin, su ve sair müstehlek mevât masrafları olarak 5 ve 6 nci maddeler onar bin liradan ceman (20 000) lira tahsisat vazedilmiştir.

Fasıl 6 - İşletme masrafları:

Madde 1) İdarenin bilûmum vesait ve tesisatının sarf ve istihlâk ettiği her türlü malzeme ve mah-rukat fiatlarındaki büyük tereffülere rağmen geçen sene (190 000) lira olan bu madde tahsisatı (170 000) lira olarak konulmuştur.

Madde 2) Geçen senenin aynıdır.

Madde 3) Geçen senenin aynıdır.

Madde 4) Hasılat vaziyeti göz önünde tutularak iskeleler aidatı olarak (20 000) lira tahsisat vaze-dilmiştir.

Madde 5) Geçen sene bu maddeye muhassas meblâğ (650 000) lira idi. Bir evvelki senenin normal zamanlar olması itibarile on bir aylık tahsisat (850 000) lira olarak vazedilmiş ve filen bu meblâğa yakın sarfiyat vaki olmuş ise de 1940 malî yılında ahvali fevkalâde icabatı işlerimizin binnisbe daha az olacağı mülâhaza edilmiş ve tahsisat (650 000) liraya indirilmiştir. Halbuki varidat bütçemizin esbabı mucibesinde arzettiğimiz gibi iş hacminin ve dolayısıyla amele ücretleri tediyatının artmış bulun-ması bu maddeye senesi içinde münakaleler yapılmasını istilzam etmiş ve bu itibarla geçirmekte ol-duğumuz sene vaziyetlerinin ati sene için dahi aynitarzda cereyan edeceği mülâhazasile ve münakale külfetlerinden azade kalmak için bu maddeye geçen seneye nazaran (100 000) lira fazlasile (750 000) lira teklif edilmiştir.

Madde 6) Mevcut vesaitimizin mühim bir kısmı eiheti askeriye emrine tahsis edilmiş bulunması itibarile günlük işlerimizin temini bakımından kiralık merakip tedariki zaruretile bu maddeye (20 000) liralık bir tahsisat konulmuştur ki geçen seneye nazaran (5 000) lira fazladır.

Madde 7) İnhisar mevzularımıza dahil bilûmum hidematın ifası zımnında bu günkü vaziyete uyularak geçen sene (680 000) lira olan bu tahsisattan (80 000) lira tasarruf edilmek suretile (600 000) lira tahsisat konulmuştur.

Fasıl 7 - Muhtelif masraflar :

Ahvali hazıra icaplarına uyularak bu faslın bazı maddelerinde yapılan (48 999) lira tasarrufla geçen sene (149 500) lira olan tahsisat bu sene (100 573) lira olarak vazedilmiştir.

Fasıl 8 - Hazineye ödenecek borçlar :

'Bu fasıl muhteviyatı olan (980 000) lira idaremizin kanunen ödemeğe mecbur bulunduğu meba-lîğdir.

Fasıl 9 - Tecdit sermayesi :

3633 numaralı kanunun 22 nci maddesi mucibince tefriki icabeden tecdit sermayesini ihtiva eden bu fasla 1941 senesi varidatı masraflara ancak tekabül edeceği nazarı dikkate alınarak tahsi-sat konulmamıştır. Sene sonunda alınacak neticeye göre fazla varidat temin edildiği takdirde mezkûr kanunun 30 ncu maddesi mucibince kârın tevziinde tecdit sermayesinin tefriki düşünül-müş ve bu maksatla faslı muhafaza için (I) lira tahsisat konulmuştur.

Fasıl 10 - Cümhuriyet Merkez bankası itfa karşılığı :

1715 numaralı kanunun 8 nci maddesi mucibince vazedilmiştir.

Bu suretle masraf bütçemiz yekûnu geçen seneye nazaran (186 084) lira noksanile (4 692 000) liraya balığ olmaktadır.

Devlet Limanları İşletme U. Müdürlüğünün 1941 malî yılı bütçe kanun lâyihası

Madde 1 : Devlet Limanları İşletme Umum Müdürlüğünün 1941 malî yılı masrafları için ilişik (A) işaretli cetvelde gösterdiği veçhile (4 692 000) lira tahsisat verilmiştir.

Madde 2 Mezkûr umum müdürlüğün 1941 yılı varidatı bağı (B) işaretli cetvelde gösteril-diği veçhile (4 692 000) lira olarak tahmin olunmuştur.

Madde 3 Devlet limanları işletme umum müdürlüğünün 1941 malî yılına maras daimî menur ve müstahdemlerle müteferrik müstahdemleri kadroları bu idareye ait teşkilât hakkındaki lâyiha-nın kanuniyet kesbetmesine kadar Münakalât vekâletince yapılır. Bunların ücretleri 1 nci faslın

1 nei ve 2 nei maddelerinden tesviye edilir.

Madde 4 : Devlet limanları işletme umum müdürlüğünün 1941 malî yılı hizmete mahsus nakil vasıtaları kadrosu bağlı (D) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

Madde 5 : Devlet limanları işletme umum müdürlüğünün teşkilât kanunu mucibince ifasile mükellef bulunduğu hizmetler için mevcut tarife, usul ve teamüllere müsteniden cibayet edilmekte olan varidatın aynı esaslar dairesinde tahsiline devam olunur.

Madde 6 : Aşağıda yazılı hizmetlerden her biri için senesi bütçesine konulan tahsisat kâfi gelmediği takdirde ilâveten sarfına lüzum görülecek miktarı tediyeye umum müdürlük mezundur. Bu suretle husule gelecek tahsisat farkı hesabı katide ayrıca gösterilir.

- A) Mahkeme harçları,
- B) İrat getiren emlak vergi, resim ve mukataaları,
- C) Geçen sene ve eski seneler borçları ve reddiyat,
- D) İskeleler aidatı,
- E) Mütেকait, dul ve yetim maaşları.

Madde 7 : Devlet limanları işletme umum müdürlüğü muhtelif işletme malzemesinden (300 000) liralık stok yapmağa mezundur. Mevcut nakdi işbu stokun teminine kâfi gelmediği takdirde iddihar edilecek malzeme bedelini karşılamak ve Denizbanktan müdevver borçların ödenmesinde istimal edilmek üzere Münakalât vekâletinin tasvibile (500 000) liraya kadar kısa vadeli istikrazlar akdine ve bankalar nezdinde carî hesaplar açtırmağa ve Maliye vekili bu istikraza kefalete mezundur.

Madde 8 : İşletme ve atelye masraf ve ücretlerini ihtiva eden altıncı fasıldaki ihtiyaçları karşılamak üzere bir taraftan senesi bütçesine tahsisat ve diğer taraftan altıncı fasla masraf kaydedilmek üzere Münakalât vekâletinin tasvibi ve Maliye vekâletinin kefaletile bir milyon liraya kadar bono ihracına Umum müdürlük mezundur.

Madde 9 : 1 kânunu sani 1935 tarihinden evvel işe alınmış bulunan ve halen vücudundan istifade edilemeyeceği sıhhi muayene neticesinde anlaşılmış kara, deniz ve atölye işçilerile vesait mürettebatının tasfiyelerinde hizmeti on seneye kadar olanlara yüz yirmi ve on seneden fazla olanlara yüz elli lira hesabı bir defaya mahsus verilecek tazminat olarak (8 000) liraya kadar sarfiyat icrasına Umum müdürlük mezundur.

Madde 10 — Devlet limanları işletme umum müdürlüğü malzeme nakil, tahmil ve tahliye vasıtaları bunlara ait makine alât ve edevat mübayaası ve inşaat ve tamirat için senesi bütçesindeki tahsisatın nisfını geçmemek şartı ile ve Münakalât vekâletinin iznile âti senelere sari mukaveleler akdine mezundur.

Madde 11 : Devlet limanları işletme umum müdürlüğü Münakalât vekâletinin iznile ve üç yılı geçmemek üzere gelecek yıllara geçici icar ve isticar mukaveleleri aktedebilir.

Madde 12 : Bu kanun 1 haziran 1941 tarihinden muteberdir.

Madde 13 : Bu kanun hükümlerini icraya Maliye ve Münakalât vekilleri memurdur.

Rapor

Devlet limanları işletme umum müdürlüğünün 1941 senesi masraf bütçesi tetkik edildi; müşahedelerimizi sırasile arz ederiz.

Limanlar işletmesi umum müdürlüğünün 1941 senesi masraf bütçesi 1940 yılı bütçesine nazaran 185 940 lira noksanıdır. Bu fark fasıllarında arzedilecektir.

Üçüncü fasılda : Dörtbin lira noksanile 6 000 lira konulmuştur bu tahsisat halen istihdam edilmekte olan Polonyalı mütehasıssa aittir.

Üçüncü faslın birinci maddesine konulmuş olan tahsisat geçen seneki sarfiyata göre muvafıktır. Bu faslın 2 nci maddesindeki muvakkat memuriyet harcırahına konulan 7 000 lira fazla tahsisat limanlardaki inşaatın kontrolundan ileri gelmekte ise de Divan mürakabesinin İstanbulda yapılmakta olmasından mürakipler harcırahıda bu fasıldan verilmektedir; Bu nokta tetkike değer bir prensip mevzuu olduğunu arzederiz.

Üçüncü maddedeki devir ve teftiş harcırahına noksan konulan 2 500 lira ve 4 neü maddedeki eenebi memleketler harcırahına 500 lira noksanile konulan 500 lira tahsisat muvafık bulunmuştur.

Dördüncü faslın birinci maddesinde 3 000 lira bir fazlalık vardır. 1941 senesinde tekaütlüğü iera edilecek memurlara verilecek ikramiye karşılığıdır.

Üçüncü maddedeki açık maaş tahsisatından sarfiyat vukuu bulmadığı için 1941 senesinde bir liraya indirilmiştir.

Dördüncü maddede 10 000 lira bir fazlalık vardır. Bu fazlalık yeniden bir revir açılmış olmasından kira ve saire karşılığıdır.

Beşinci maddede 6 000 lira noksanlık vardır. Bu sene memur ve müstahdemlerin hepsine elbise verilmeyecektir. 6 nci maddedeki 3 000 lira noksan tahsisatla bu servisin idare edileceği ifade edilmiştir.

Sekizinci maddeye yeniden konulan 8 000 lira tahsisat uzun müddet çalışmış olupta işe yarayamayacak dereceye gelmiş olan işçilere verilecek tazminat karşılığıdır. On ve on birinci maddelere konulan noksan tahsisat bütçenin darlığından ileri gelmiştir.

On ikinci maddedeki 4 000 lira fazla tahsisat iaaşe fiatlarının artmasındandır. Beşinci faslın birinci maddesine konulan 2 000 lira fazlalık muhaberinin ve ikinci maddedeki 500 lira fazlalıkta kırtasiye fiatlarının artmasından ileri gelmiştir.

Dördüncü maddedeki 1 000 lira tasarruf bütçe darlığından ileri gelmiştir. 5 ve 6 nci maddelerdeki onarbin lira 6 nci faslın birinci ve yedinci maddelerinden ayrılmış tahsisattır. 6 nci faslın birinci maddesine konulan tahsisat kâfi değildir. Buraya fazla tahsisat konulamamasının sebebi varidatın azlığından ileri gelmiştir.

-Dördüncü maddede 8 000 lira noksanlık vardır. Konulan tahsisatla idare edileceği ifade edilmiştir.

Beşinci maddede yüz bin lira bir fazlalık vardır. Fiatların yükselmesinden ileri gelmiştir. 6 nci maddedeki beş bin lira fazlalık askerî harekât dolayısıledir. Yedinci maddede seksen bin lira noksanlık vardır. Bu da bütçe darlığından ileri gelmiştir.

Yedinci faslın birinci maddesine konulan yirmi iki bin liranın müfredatı bağlı cetvelde gösterilmiştir.

İkinci ve yedinci maddelerde ikişer bin lira noksanlık vardır. Konulan tahsisatla idare edileceği ifade edilmiştir.

Dokuzuncu ve onuncu maddelerdeki noksanlık bütçe darlığı dolayısıledir. On birinci maddeye 25 000 lira noksan tahsisat konulmuştur. Geçen seneki sarfiyata göre uygundur.

On ikinci maddedeki 17 500 lira noksanlık vardır. Bu da sigorta ücretinden sermaye olarak ayrılan paranın bütçe darlığı dolayısıle noksan ayrılmasından ileri gelmiştir.

Dokuzuncu faslın birinci maddesinde 7 000 liralık bir noksan vardır. Bu Fransız frangının ucuzla-

masından ileri gelmiştir.

Yüksek encümenin bütçeleri tetkik esaslarına ait verdiği direktif bakımından da limanlar masraf bütçesinin vaziyeti şudur:

1 — 1941 malî yılı için konan tahsisat filî kadronun tutarıdır.

2 — L cetvelinden alınmış memuriyet yoktur.

3 — D cetveline geçen seneye nazaran ilâve edilmiş bir memuriyet yoktur.

4 — 1940 malî yılı zarfında muvakkat müstahdemler tertibinden ücretleri ödenmek üzere askerî hizmetlerin icabı ve bu hizmetlerin devamı müddetine munhasır olmak kaydile son aylar zarfında bu faslın tasarruflarından ücretleri temin edilmek suretile 45 lira ücretli 80 makinesiz vasıtalar müret-tebatı ile 75 lira ücretli ikişer kaptan ve çarkçı alınmak mecburiyetinde kalmışlardır.

5 — Yeni bina inşaatı yoktur.

6 — İcarlar hakkında cetvel bağlıdır.

7 — Şimdiye kadar kimseye tekaüt ikramiyesi verilmemiştir.

Yalnız otuz sene filî hizmetini ifa eden bir memura 1 200 lira ikramiye verileceğinden bu miktar bu sene bütçesine ilâve edilmiştir.

8 — Vesaiti nakliye kadrosuna iki adet motosiklet ilâve edilmiştir.

Devlet limanları umum müdürlüğünün varidat bütçesi tetkik edildi:

Tetkikatımız neticesi aşağıda orz olunur.

Umum müdürlüğün teklif edilen varidat bütçesi geçen yıla nazaran 192 000 lira noksandır. Halbuki 1940 senesi tahsilâtına göre hakikî noksan 567 000 liradır. Bunun beş yüz bin lirası 6 ne fasıldaki fenerler hasılâtındandır. Bu hasılatın 1940 senesi tahsilâtı 343 015 lira olduğu halde 1941 teklifi 850 000 liradır. beş yüz yedi bin lira fazla, bütçeyi denkleştirmek için konulmuştur. Bu miktarın tenzil edilmesi lâzımdır. Bunc varidat bütçesinden çıkarmakla beraber masraf bütçesinin sekizinci faslın ikinci maddesi olan Hazineye verilecek fenerler hasılatından tenzili suretile diğer fasıllardaki tahminlerin yerinde olduğu mütalecasındayız. Bu müşahede ve mütalecalarımızla birlikte yüksek tasvibinize arzederiz.

Raportör
İsparta mebusu
R. Ünlü

Raportör
Kütahya mebusu
A. Tiridoğlu

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
Mazbata No. 113
Esas No. 1/544

29 - V - 1941

Yüksek Reisliğe

Başvekâletin 28 - II - 1941 tarih ve 6/769 sayılı tezkeresile Yüksek Meclise sunulan Devlet limanları işletme unum müdürlüğü 1941 malî yılı bütçe kanunu lâyihası Encümenimize havale buyurulmakla Münakalât vekili Cevdet Kerim İncedayı ve Umum müdür ile Maliye vekâleti namına Bütçe müdürü hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu :

Masraf bütçesi :

Umum müdürlüğün masraf bütçesi geçen yılla nisbetle 185 940 lira noksanile 4 692 000 lira olarak teklif edilmektedir.

Sahası gittikçe genişleyen harbin ticarî münakalât ve alehtlâk deniz faaliyetleri üzerindeki menfi tesiri mütemadiyen şiddetini arttırmakta ve bu hal varidatı mühim miktarda azaltmaktadır. Bu vaziyet karşısında Umum müdürlüğün hizmetleri ihtiyaç ile mütenasip bir şekilde tadil ve tanzim etmesi ve hemen hemen dahilî münakalâtın istilzam ettiği hareketleri karşılayacak bir hadde kadar indirmesi zarureti hasıl olduğu verilen izahattan anlaşılmıştır. Masraf bütçesinde bu tenkisin nerelerde yapıldığı hususu mazbata muharrirlerinin raporlarında izah edilmiş bulunmaktadır.

Bu cümleden olmak üzere umum müdürlük hizmetleri meyanında bulunan fenerler hasılâtında mühim bir tenakus husule geldiği ve bu hasılât ile Hazinenin kanunî hissesi olan senelik 650 000 liranın tediyesi imkânı münselib bulunduğu Muvazenei umumiye kanununun müzakeresi sırasında nazarı dikkate alarak bu miktar 150 000 liradan aşağı olmamak üzere fenerler hasılâtının yarısına inhisar ettirildiğinden burada da masraf bütçesine mevzu tahsisat geçen sene hasılâtının yarısı olan 175 000 liraya indirilmiştir.

Bu suretle masraf bütçesi yekûnu 4 217 000 lira olarak tesbit ve kabul edilmiş bulunmaktadır.

Varidat bütçesi :

Bu bütçe dahi geçen yılla nazaran 192 000 lira bir noksanlıkla 4 692 000 lira olarak tahmin edilmiş bulunmaktadır. 1940 yılının yedi aylık tahsisatına göre tahmin edilen bu rakamların on aylık hasılatlarda mukayesesinde elde edileceği anlaşılmış ve ancak yeni kabul edilen fevkalâde varidat kanunu ile muamele vergisi matrahına takas primlerinin ilâvesi takarrür etmiş ve bu suretle muamele vergisi esasına göre alınan rıhtım resminde tezayüt husulü tabii bulunduğundan bu fâsla 25 000 lira zammedilmesi ve fenerler resmi hasılatının ise yukarıda izah edilen sebeplere binaen 350 000 liraya indirilmesi kararlaştırılmış ve binnetice varidat bütçesi 4 217 000 lira olarak kabul edilmiştir.

Bütçe kanunu :

Lâyihanın birinci ve ikinci maddeleri A ve B cetvellerinde yapılan değişikliklere göre tashih edilmiş ve 3 - 13 nü maddeler geçen senelerde olduğu gibi Umum müdürlüğün ihtiyaçlarına tekkabül etmeleri itibarile aynen kabul edilmişlerdir.

Umumî heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulmuştur.

Reis	Rs. V.	M. M.
Çorum	Kastamonu	Muğla
<i>İ. Eker</i>	<i>T. Çoşkan</i>	<i>II. Kılıncı</i>
Kâtip		
İstanbul	Ağrı	Bolu
<i>F. Öymen</i>	<i>İhsan Tav</i>	<i>C. S. Siren</i>
Bolu	Bursa	Bursa
<i>Dr. Zihni Ülgen</i>	<i>Dr. Sadi Konuk</i>	<i>Fazlı Güleç</i>
Bursa	Diyarbakır	Elâziğ
<i>N. Ayas</i>	<i>Rüştü Bekit</i>	<i>F. Altay</i>
Gümüşane	İsparta	Kayseri
<i>D. Sakarya</i>	<i>K. Turan</i>	<i>R. Ünlü</i>
Kayseri	Kütahya	Malatya
<i>S. Serim</i>	<i>A. Tiridoğlu</i>	<i>M. Öker</i>
Ordu	Trabzon	R. Erten
<i>II. Yalman</i>	<i>Sırrı Day</i>	<i>S. İçöz</i>

Devlet limanları işletme umum müdürlüğü için 1941 malî yılı Bütçe kanunu lâyihası

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

MADDE 1 — Devlet limanları işletme umum müdürlüğünün 1941 malî yılı masrafları için ilişik (A) işaretli cetvelde gösterildiği veçhile (4 692 000) lira tahsisat verilmiştir.

MADDE 2 — Mezkûr umum müdürlüğün 1941 yılı varidatı bağı (B) işaretli cetvelde gösterildiği veçhile (4 692 000) lira olarak tahmin olunmuştur.

MADDE 3 — Devlet limanları işletme umum müdürlüğünün 1941 malî yılına mahsus daimî memur ve müstahdemlerle müteferrik müstahdemleri kadroları bu idareye ait teşkilât hakkındaki lâyihanın kanuniyet kesbetmesine kadar Münakalât vekâletince yapılır. Bunların ücretleri birinci faslın birinci ve ikinci maddelerinden tesviye edilir.

MADDE 4 — Devlet limanları işletme umum müdürlüğünün 1941 malî yılı hizmete mahsus nakil vasıtaları kadrosu bağı (D) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 5 — Devlet limanları işletme umum müdürlüğünün Teşkilât kanunu mucibince ifa-sile mükellef bulunduğu hizmetler için mevcut tarife, usul ve teamüllere müsteniden cihayet edilmekte olan varidatın aynı esaslar dairesinde tahsiline devam olunur.

MADDE 6 — Aşağıda yazılı hizmetlerden her biri için senesi bütçesine konulan tahsisat kâfi gelmediği takdirde ilâveten sarfına lüzum görülecek miktarı tediye Umum müdürlük mezundur. Bu suretle husule gelecek tahsisat farkı hesabı katide ayrıca gösterilir.

A) Mahkeme harçları,

B) İrat getiren emlakın vergi, resim ve mukataaları,

C) Geçen sene ve eski seneler borçları ve reddiyat,

D) İskeleler aidatı.

E) Mütekaat, dul ve yetim maaşları.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

MADDE 1 — Devlet limanları işletme umum müdürlüğünün 1941 malî yılı masrafları için ilişik (A) işaretli cetvelde gösterildiği veçhile (4 217 000) lira tahsisat verilmiştir.

MADDE 2 — Mezkûr umum müdürlüğün 1941 yılı varidatı bağı (B) işaretli cetvelde gösterildiği veçhile (4 217 000) lira olarak tahmin olunmuştur.

MADDE 3 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7 — Devlet limanları işletme umum müdürlüğü muhtelif işletme malzemesinden (300 000) liralık stok yapmağa mezundur. Mevcut nakti işbu stokun teminine kâfi gelmediği takdirde iddihar edilecek malzeme bedelini karşılamak ve Denizbanktan müdevver borçların ödemesinde istinmal edilmek üzere Mûnakalât vekâletinin tasvibile (500 000) liraya kadar kısa vadeli istikrazlar akdine ve bankalar nezdinde carî hesaplar açtırmağa ve Maliye vekili bu istikraza kefalete mezundur.

MADDE 8 — İşletme ve atölye masraf ve ücretlerini ihtiva eden 6 ncı fasıldaki ihtiyaçları karşılamak üzere bir taraftan senesi bütçesine varidat ve diğer taraftan 6 ncı fasla tahsisat kaydedilmek üzere Mûnakalât vekâletinin tasvibi ve Maliye vekâletinin kefaletile bir milyon liraya kadar bono ihracına Umum müdürlük mezundur.

MADDE 9 — 1 kânunusani 1935 tarihinden evvel ise alınmış bulunan ve halen vücudundan istifade edilemeyeceği sıhî muayene neticesinde anlaşılan kara, deniz ve atölye işçileri vesait mürettebatının tasfiyelerinde hizmeti on seneye kadar olanlara 120 ve on seneden fazla olanlara 150 lira hesabı bir defaya mahsus verilecek tazminat olarak (8 000) liraya kadar sarfiyat icrasına Umum müdürlük mezundur.

MADDE 10 — Devlet limanları işletme umum müdürlüğü malzeme nakil, tahmil ve tahliye vasıtaları bunlara ait makine, alât ve edevat mübayaası ve inşaat ve tamirat için senesi bütçesindeki tahsisatın nüsfini geçmemek şartile ve Mûnakalât vekâletinin iznile atı senelere sarî mukaveleler akdine mezundur.

MADDE 11 — Devlet limanları işletme umum müdürlüğü Mûnakalât vekâletinin iznile ve üç yılı geçmemek üzere gelecek yıllara geçici icar ve isticar mukaveleleri akdedebilir.

MADDE 12 — Bu kanun 1/haziran/1941 tarihinden muteberdir.

MADDE 7 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 12 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 13 — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve Münakalât vekilleri mezundur.

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>Dr. R. Saydam</i>		<i>S. Arıkan</i>
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
<i>Fayık Öztrak</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>Yücel</i>	<i>A. F. Cebesoy</i>	<i>H. Çakar</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. H. Alataş</i>	<i>R. Karadeniz</i>	<i>Muhlis Erkmén</i>
Mü. V.	Ti. V.	
<i>C. K. İncedayı</i>	<i>M. Ökmen</i>	

MADDE 13 — Aynen kabul edilmiştir.

A - CETVELİ

F.	M.	Muhassasatın nev'i	1940	1941 malî yılı için	
			Mali yılı tahsisatı Lira	Hükümetçe talep edilen Lira	Encümençe kabul edilen Lira
1		Ücret ve yevmiyeler			
	1	Memurlar	784 080	784 080	784 080
	2	Müteferrik müstahdemler	935 892	935 892	935 892
	3	Muvakkat müstahdemler	10 000	10 000	10 000
		Fasıl yekûnu	1 729 972	1 729 972	1 729 972
2		Ecnebi mütehasıs ücret ve masrafları	10 000	6 000	6 000
3		Harcırahlar			
	1	Daimî memuriyet harcırahı	3 000	2 000	2 000
	2	Muvakkat memuriyet harcırahı	11 000	18 000	18 000
	3	Devir ve teftiş harcırahı	5 000	2 500	2 500
	4	Ecnebi memleketler harcırahı	1 000	500	500
		Fasıl yekûnu	20 000	23 000	23 000
4		Tekaüd, dul ve yetim maaşlarıyla memur ve müstahdemler ikramiye, tazminat, tedavi ve yardım masrafları			
	0	Tekaüt, dul ve yetim maaşlarıyla 1683 numaralı kanun mucibince verilecek ikramiyeler	6 000	9 000	0
	1	Tekaüt, dul ve yetim maaşları	0	0	7 500
	2	1683 numaralı kanunun 58 nci maddesi mucibince verilecek tekaüt ikramiyesi	0	0	1 500
	3	3137 numaralı kanun mucibince tekaüt sandığına dahil memur ve müstahdemlerin % 5 ve % 10 aidatları	45 000	45 000	45 000
	4	Kadro ve teşkilât dolayısıyla açıkta kalacaklara verilecek tazminat	2 000	1	1
	5	Memur ve müstahdemlerle işçilerin hastane, tedavi, ilâç, cenaze ve nakliye masraflarıyla sıhî yardım ve idare, dispanser ve revirlerinin bircümle le-			

F.	M.	Muhassasatın nev'i	1940 Mali yılı tahsisatı Lira	1941 mali yılı için Hükümetçe talep edilen Lira	Encümençe kabul edilen Lira
		vazım, mualecat, iaşe bedel ve masrafları, memur ve müstahdemlerle işçilerin ailelerinin poliklinik tedavi masrafları ve serbest doktor ücretleri	10 000	20 000	20 000
6		Memur ve müstahdemlere verilecek hizmet elbisesi bedeli	8 000	2 000	2 000
7		İş kanunu mucibince amele iş kazaları ve hizmetten ihraç yevmiye ve tazminatı	5 000	2 000	2 000
8		Amele kaza teavün sandığına yardım	2 000	2 000	2 000
9		Bütçe kanununun 9 ncu maddesine tevfikan işçilere verilecek tazminat	0	8 000	8 000
10		Beden terbiyesi kanununa tevfikan memurun spor teşkilâtı masrafları	1 000	1 000	1 000
11		Kazazedelerin ilbas, iaşe, nakil, tedavi, tedfin ve sair masrafları	1 000	499	499
12		Memur ve müstahdemlere nizamname mucibince ödenecek ikramiye	10 000	5 000	5 000
13		Fazla mesai ücretleri, taamiye bedelleri ve nizamnameye dahil diğer tahsisatlar	11 000	15 000	15 000
		Fasıl yekûnu	101 000	109 500	109 500
5		İdare masrafları			
1		Posta, telgraf, telefon, radyo ve telsiz ücret ve masrafları	13 000	15 000	15 000
2		Kırtasiye, matbu evrak, ilân, reklâm, kitap, mecmua, gazete bedel ve masraflarile Denizyolları ve limanları mecmuasına yardım	22 500	23 000	23 000
3		Mahkeme, noter, harç ve masraflarile hakem ücretleri, serbest avukat ve istişare ve huzur hakkı ücret ve masrafları	8 000	8 000	8 000
4		Temsil masrafları	3 000	2 000	2 000
5		İdare binaları ve müstemilâ-			

F.	M.	Muhassasatın nev'i	1940	1941 malî yılı için	
			Mali yılı tahsisatı Lira	Hükümetçe talep edilen Lira	Encümence kabul edilen Lira
		tı tamir, bakım, teedit, inşa ve tadillerile sair masrafları	0	10 000	10 000
	6	İdare binaları ve müstemilâtı tenvir, teshin, su ve sair müstehlek mevat bedel ve masrafları	0	10 000	10 000
	7	Mefruşat ve demirbaş eşyanın bakım, tamir, teedit, tezyit ve sair masrafları	20 000	20 000	20 000
	8	Müteferrika ve sevk memurları yol masrafı	10 672	6 500	6 500
		Fasıl yekûnu	77 172	94 500	94 500
6		İşletme ve atelye ücret ve masrafları			
	1	Kara, deniz vesait ve tesisatı ile işletme umuruna tahsis edilen mebaninin tenvir, teshin, yağ, mahrukat ve sair müstehlek mevat ve masrafları [Bu mevat ve malzemenin mübayaâ, tesellüm, idhar, nakil gibi müteferrik masrafları dahildir.]	190 000	170 000	174 750
	2	Su bedel ve masrafları	22 000	22 000	22 000
	3	Deniz üzerinde çalışan müstahdemlerle tahlisiye, itfaiye ve sair müstahdemlerin ve volcu salonları işçilerinin elbise, muşamba, gocuk, çizme ve sair gibi korunma teçhizatı	20 000	20 000	20 000
	4	İskele acentalarının aidatı [Denizyolları acente ve memurlarına verilecek maktu ve nisbî aidat dahildir.]	28 000	20 000	20 000
	5	Ticarî eşya tahmil, tahliye, aktarma ve sair liman hizmetleri ücret ve hammaliyeleri tuz nakliye masrafları ve tahmil, tahliye malzemesinin mübayaâ ve tamirleri	650 000	750 000	750 000
	6	Motörlü, motörsüz vesait kira bedelleri [İdare malzeme nakliyatı dahildir.]	15 000	20 000	20 000

F.	M.	Muhassasatın nev'i	1940	1941 malî yılı için	
			Mali yılı tahsisatı Lira	Hükümetçe talep edilen Lira	Encümençe kabul edilen Lira
	7	İşletme işlerine tahsis edilen binalar, rıhtımlar, iskeleler, fenerler, sabit tesisat, kara, deniz ve tahlisiye vasıtaları ile sair mihanikî ve telefon tesisatının ve işletmeye müteallik bilcümle malzeme, mefruşat, teçhizat ve demirbaşların bakım, tamir, tadil, tecdit, inşa, mübayaa ve sair masrafları ile atelyelerin amele ve iskelelerin idare masrafları	680 000	600 000	600 000
		Fasıl yekûnu	1 605 000	1 602 000	1 606 750
7		Muhtelif masraflar			
	1	Gayrimenkul icar bedelleri	22 000	22 000	22 000
	2	Deniz vesaitinin yapacağı bilcümle kazalarla tahmil ve tahliye sırasında vukubulacak hasar ve zararların tazmin karşılığı	4 000	2 000	2 000
	3	Hayvan iase, yem ve tedavi masrafları ile koşum ve tımar levazımı ve mevcut hayvan kadrosunun teedidi	4 000	4 000	4 000
	4	İrat getiren emlâkin vergi, resim ve mukataaları	5 000	5 000	5 000
	5	Hollerit servisi kira ve masrafları	10 000	10 000	10 000
	6	3137 numaralı kanun mucibince tekaüt sandığına verilecek masraf hissesi	3 500	3 500	3 500
	7	Faiz ve acyolar	5 000	3 000	3 000
	8	Beynelmilel kongrelere iştirak masrafları	1 000	1	1
	9	Pasif korunma tertibatı ve masrafları	2 500	2 000	2 000
	10	Gayrimelhuz masraflar	5 000	4 000	4 000
	11	Geçen sene ve eski seneler borçları ve reddiyat	40 000	15 072	15 072
	12	Sigorta ücret ve sermayesi	47 500	30 000	30 000
		Fasıl yekûnu	149 500	100 573	100 573

F.	M.	Muhassasatın nev'i	1940 Malî yılı tahsisatı Lira	1941 malî yılı için Hükümetçe talep edilen Lira	Encümence kabul edilen Lira
8		Hazineye ödenecek borçlar			
	1	Mubayaa olunan rıhtımların mukaveleleri mucibince senelik taksit ve obligasyon faizleriyle itfa karşılık ve masrafları	137 000	130 000	130 000
	2	Hazineye verilecek fener rüsumu	650 000	650 000	175 000
	3	3023 numaralı kanunun 4 ncü maddesi mucibince Hazineye verilecek ardiye hissesi	200 000	200 000	200 000
		Fasıl yekûnu	987 000	980 000	505 000
9		Tecdit sermayesi	150 000	1	1
10		1715 numaralı kanunun 8 nci maddesi mucibince Cümhuriyet Merkez bankası hissesi	48 296	46 454	41 704
		UMUMÎ YEKÛN	4 877 940	4 692 000	4 217 000

B - CETVELİ

F.	M.	Varidatın nev'i	1940	1941 malî yılı için	
			Malî yılı muhammenat Lira	Hükûmetçe tahmin edilen Lira	Encümençe tahmin edilen Lira
1		Ticarî eşya tahmil, tahliye ve aktarma hasılatı	1 744 400	1 744 000	1 744 000
2		Kömür tahmil, tahliye ve aktarma hasılatı	231 000	350 000	350 000
3		Rıhtım resmi hasılatı	800 000	525 000	550 000
4		Antrepo, ardiye, hammaliye, palamar, yolcu salonları hammaliye ve sair hasılatı	800 000	700 000	700 000
5		Su hasılatı	70 000	100 000	100 000
6		Fenerler hasılatı	800 000	650 000	350 000
7		Tahlisiye hasılatı	170 000	100 000	100 000
8		İskeleler hasılatı	120 000	170 000	170 000
9		Tuz tahmil, tahliye ve nakil hasılatı	45 000	65 000	65 000
10		Müteferrik hasılat ve icarlar [Posta nakliyatı dahildir.]	103 600	88 000	88 000
UMUMİ YEKÛN			4 884 000	4 692 000	4 217 000

D - CETVELİ

Limanlar umum müdürlüğü nakil vasıtaları kadrosu

Adet	No.	Nevi	Markası	Plâka No.	Tahsis edilen işin mahiyeti	Miadı	Mubayaa	Mubayaa
							bedeli	
							Lira	
1		Otobüs	Opel	B. R. 38	Anadolu tahlisiye istasyonları arasında münakalât temini için		2 260	Şubat 1939
1		»	Doyç	4766	Rumeli tahlisiye istasyonları arasında münakalât temini için		1 500	1930
1		Küçük otobüs	Pejo	4146	İskenderun şubesinin münakalelerinin temini için (Fransızlardan müdevver)			
1		Muş	Avusturya		Limannın muhtelif hizmetlerinde (Liman şirketinden müdevver)			
1		Kamyonet	Şevrole	610252	Trabzon şubesinde posta nakliyatı için (Denizbanktan müdevver)			
		Motosiklet		527050	1941 senesi zarfında mubayaası mutasavver olan			